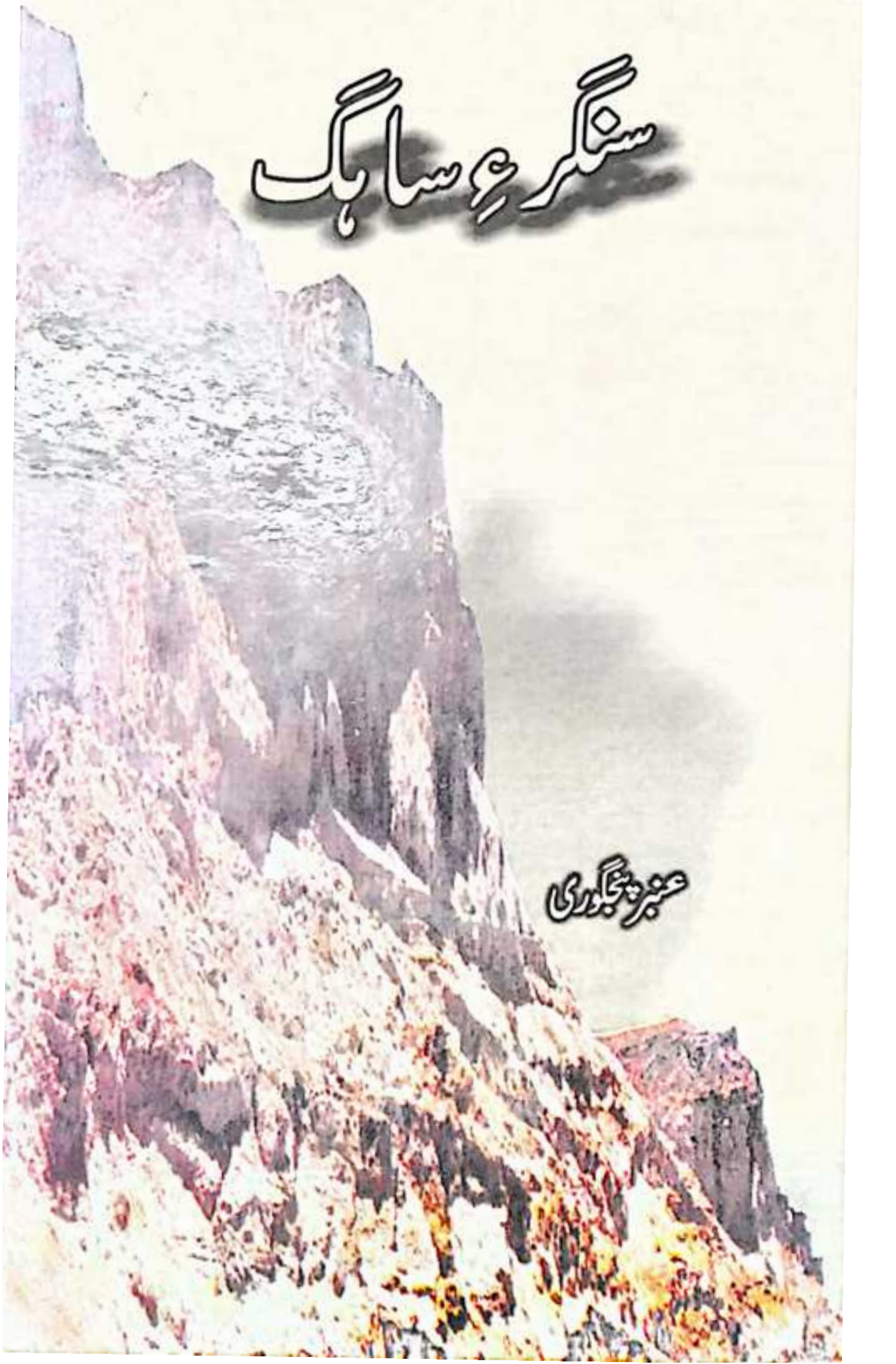

سگر و ساہگ

عنبر و نجاوری

سنگرِ عساہگ

عزیزہ نجوری

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

شکر و ساہگ	.....	کتاب عنان
عزیزہ منجوری	.....	نہشتہ کار
2010	.....	سال
مبین انور/عدیل سرور	.....	کمپوزر
عزیزہ جمالدینی	.....	ڈیزائننگ
ہائی ٹیک پرنٹرز	.....	پرنٹر
بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	.....	شنگ کار
500	.....	دانگ
150/-	.....	بہا

ISBN NO: 978 - 969 - 8557 - 85 - 0

لٹ

10	سرگال	2	1	پیشکال	1
12	ڈہار	4	11	واہگ	3
15	بیرب و تاجدار	6	13	واست	5
18	مہر و مہر	8	16	وزبت	7
20	وت و اجہی	10	19	پر بند	9
23	ماتیں دیار	12	21	مئے سر پچار	11
26	وطن شاتین	14	24	ماتیں گلزمین	13
29	زند و مراد	16	27	نوکیں باری	15
33	قول و قرار	18	31	ماتیں زمین	17
35	مکھیں ڈیبھ	20	34	زنگ	19
37	گواچن و ڈگ	22	36	سارتمین ساہگ	21
40	منزل	24	38	مرادانی ہزہ	23
42	الگوت	26	41	مہر و کل	25
43	گوات در	28	43	بے و شر	27
44	ہوشام	30	44	احوال	29
46	مار سنت	32	45	توان	31
48	شات و منکیر	34	47	پیکور	33
50	وت ماں و ت و آس و بچک	36	49	شون	35
52	بے حاصل	38	51	گرد و چر	37
54	دانک	40	53	آشوپ	39
55	جج	42	54	شکلیں موہ	41
56	گند	44	55	چیدگ	43
57	داب	46	56	پت	45
58	جزم	48	57	سپوت	47
59	نپاد	50	58	سوب	49
60	ہرز	52	59	بٹن	51

61	شہین	54	60	دروشم	53
62	زہیر گیک	56	61	زرات	55
63	سکین	58	62	پند	57
64	مہتلی	60	63	چاڑو مہباز	59
65	سک	62	64	ناشریں دؤر	61
66	چاہڑو چول	64	65	ارس	63
67	ناوس	66	66	بے تربی	65
68	دزودائی	68	67	زمبرشت	67
69	واستی	70	68	مراد	67
70	واگ	72	69	شات	71
71	بہی سر	74	70	جی جاں	73
72	شہین	76	71	ناشر و سیادی	75
73	زاتن و بدواہ	78	72	وٹ سٹ	77
74	پہبہ	80	73	ٹاپ	79
75	رُمب	82	74	باہوٹ و وڑالی	81
76	چست و ایر	84	75	پام و استال	83
77	مرد و لگور و جنگ	86	76	وشین حال	85
80	چہمال	88	79	دروت	87
81	باج	90	80	دریسو	89
82	بیون	92	81	بدوائی	91
83	قصو و نازینک	94	82	گوارچ	93
84	ٹہل	96	83	مہمیز	95
85	اوشٹ	98	84	تراپی و ترپ	97
86	پدرند	100	86	مرگ و ساہگ و	99
87	دزور	102	87	دور	101
88	حق	104	88	وشدلی	103
89	مرگاپ و سرچار	106	89	ڈاہ	105
90	سرچار	108	90	سوگ	107

زند شازگاں ماں سنگرانی ساہگء
وت واجہی پیسی سرانی باہگء

پیشگال

مے زانتکاراں بلوچی شاعری ءراماں سے دور ءبہر کنگ۔ اولی دور ءشاعرانی
 تہاشے مرید ءحانی، شہداد ءمہناز، بیہرگ، بالاچ، ءدگہ بازیں شاعرے ہوار انت۔
 وھد یکہ دوہمی دور ءشاعر کیشتر ملاً بوتگ انت۔ اے دور ءشاعرانی شاعری ءتہاند ہی رنگ
 زیات تر گندگ ءکیہت۔ آھاں وتی ہر لچہ ءبندات گوں ولجہ خد ءدزیں رسول ﷺ ء
 سپت ءشاء کنگ۔ اے دور ءنامداریں شاعرانی تہا ملاً فاضل، ملاً قاسم، جام دُرک، ملاً
 عزت، مست توکلی، نور محمد بمبیشی ءدگہ بازیں ہوار انت کہ ایشانی سر شاعر ملاً فاضل لیگ ء
 منگ بیت۔ سبکی دور ءشاعری اَنوگیں دور ءنوکیں شاعری انت کہ ایشی ءبندات گوں
 پاکستان ءجوڈ بوتگ ءبوتگ۔ کماش ءزانتکاراں شاعر ”فقیر محمد عنبر“ ہمے دور ءشاعرانی اولی
 کارواں ءمسافران چہ یک سر کردہیں نامے کہ آئی وتی زند ءکیشتریں بہر گوں بلوچی زبان ء
 لہز انک ءہزمت ءگوازیٹگ۔ ہنو کہ پیری ءسوب ءانوں آئی ءجان ءرازکت و ہاٹی مان
 نیست۔ بلے آئی ءتوکل ءہمات ءراصد سلام انت کہ آئی ءقلم لرزگ ءد مہرگ ءنام ء
 نزانت۔

ولجہ فقیر محمد عنبر نہ تہنا یک پُختہ کار ءزانتکاراں شاعرے، بلکیں آیک ٹوہین ء
 کامیا میں یردانکارے (نثر نگار) ہم ہست انت۔ آئی ءراماں بلوچی لہز انک ءاے شرپ
 (اعزاز) ہم حاصل انت کہ آئی ءاولی بلوچی ناول ”تل ءتوار“ ءنام ءنہشتہ کنگ۔ آدگہ گپے
 کہ مالی نزدی ءسوب ءچہ ولجہ سید ءنازک“ ءرند چاپ ءکنائینگ۔ نوں من وتی
 اصل سر حال ءسرا گوں شہما لہتیں گپ ءتران کنگ لوٹاں، بزاں ولجہ عنبر ءشاعری ءباروا کہ

اے پڑے آکجام ہند و جاہ و بستار و ہڈا بند انت۔

چونہا من پشیں زانکار و نگد کارے نیاں کہ ولجہ عنبر و ڈولین شہ زانتیں
شاعرے و شعرانی سرا چمشانک بہ دیان۔ اے کار باید انت کہ یک ٹوہیں نگد کار و
زانکارے و بکتیں بلے ہر یکتے و تی و تی ہیال انت۔ اے ولجہ عنبر و تی لانتی انت کہ
مدام و تی کتابانی پیشکال و ہشتہ کنگ و شرپ و منابکشانیتنگ۔ اگاں ناں؟ من و تاراوت
زاناں کہ من چنچو آپاہاں۔

ولجہ فقیر محمد عنبر و چونہا شاعری و دُرس تہرانی (صفانی) سرا و تی ہیالانی درشانی
سنگ و تی قلم کار بستگ دُرساں سو بوند بوٹگ بلے منی ہیال و ماں شاعری و پڑے آئی و
شرترین و کامیاب تریں تھر پابند لچہ (پابند نظم) گشی انت۔ آو تی دُرسیں لچھانی تہا بلوچ
راج، چاگرد، و ماتیں وطن و گپ و جنت۔ آریدگیں جزم و سد کئی درشان کنت، بلے اے
دگہ شاعرانی و ڈے اناں؟ کہ پرے کار و ولجہ حداء دیمانیا رانت و جم اش پہ بے دینیں ڈنی
واک و تو تانی کمکاں سک انت و ہماہانی دزبوجی و کن انت۔ عنبر اے کار و گوں و تی رھتیں
توکل و ہیماٹ و، و گوں اللہ پاک و کتک و کنگ لوہیت و کشیت۔

ہر چوں بکنت بدواہیں بد

ماتیں دیار مانیت ابد

ماکتگ دادانی در

دیناں شتگ مے چچوسر

چون گار بیت خونانی پد

ماتیں دیار مانیت ابد

ما غازيان ما شاهسوار
 مئے سگر انت شکین تزار
 مئے شت نہہ بیت بچگاہ رد
 ماتین دیار مانیت ابد
 مئے دین ایش ایمان ایش
 مئے دورگ ۽ درمان ایش
 ایٹی سپار اللہ صمد
 ماتین دیار مانیت ابد

دلچہ غنبر ۽ شاعری پہ ہر کس ۽ انت۔ آئی ۽ شاعری ۽ انچو کہ یک وانندھے سر پد
 بیت، ہمے پیا یک ناوانندہ ۽ پہوالے ہم پہمیت ۽۔ آیک بلوچے، ۽ بلوچی ۽ تران
 کنت۔ آئی ۽ را بلوچی دود ۽ ریدگ، چاگرد ۽ بند پتر (تاریخ) ۽ بار و اباز مالو مداری ہست۔
 آئی ۽ شعری زبان چو اے دگہ شاعرانی و ڈاہنا یک دملگے ۽ زبان نہ انت، بلکیں آوتی شعرانی
 تہا درسیں دمگانی بلوچانی زبان ۽ کار مرز کنت۔ آئی ۽ وتی شاعری چہ دری زبانانی سلکتیاں
 رکیتنگ آوتی گال ۽ گفتارانی تہا مدام پہکیں بلوچی لہز کار مرز کنت۔ اد ۽ بچارت کہ گوں
 چونیں پہک ۽ گبریں لہزاں بلوچی چاگرد ۽ ریدگ ۽ جوانیں عکسے پیشد اریت۔

مناں کہ داتگ بہاد زند ۽ سوگہیں بُمال
 گنوک اے ناگتیں حب ۽ مکن من ۽ بیتال
 نہ دیستگ مہر ۽ وفا ۽ مز کہ نازانت ۽
 یگر اے مزگ ۽ جست ۽ شہ سونی و میوال

وفا ۽ دروشم ۽ پھر ۽ شہ حمل ۽ دربر
 کہ گولت ۽ مستونگ، پد رنگ، گوز ۽ شیشال
 نہ مارت پتو ۽ شاہی پہ سستی ۽ شون ۽
 گواہ اے درگت ۽ تہکامیں میری ۽ دیوال
 سر وتی مکہ ۽ در بند ۽ دات مرید رند ۽
 نہ کرت ۽ حانی ۽ مہرانی پد کدی بیحال
 گنہگاروں من چینکس من شری ۽ زانیں
 نہ بیت برتگیں باج ۽ نشاں اصل پادمال
 اے تر و نگلیں ارسانی لڑ منی سوغات

نہ بیت دورگ ۽ درمان پہ زمیلی چہمال

عبر ۽ چہ زور آوری ظلم ۽ زور اکی، پوریا گرانی بزرگی ۽ بد حالی، الس ۽ واری ۽ گشگی
 نادودی ۽ نارہبندی۔ راج ۽ پرگانی بے سدی ۽ جو پہ خورانی رپت ۽ روپ ۽ سرکار ۽ دلکانی
 دگی ۽ سک پدرد بیت ۽ وتی جہز لگانی درانگازی ۽ ماں وتی شاعری ۽ کنت۔ آما تیں وطن ۽
 وھدے واری ۽ بزرگی ۽ ناوسی ۽ بے کسی ۽ گندیت تہ مرادانی بنزہ ۽ سر حال ۽ ہمائی ۽ زبان ۽
 گوں پتگاں چو دیم پہ دیم بیت ۽ کشیت کہے

من تنی مرادانی بنزہ

شہ مہراء چکاروں

سوادانی گیدی

زرد ۽ تواریوں

ابد مائیں زانت ء
 رژن ء شہاروں
 اویتانی سنگر
 برزیں حصاروں
 شہیدانی اوست و
 و ہد ء تو ارون
 نمیر انیں نوبت و
 عہد ء سپاروں
 من ء گیش مہ ٹو ہیں
 بل کہ قراروں
 تنی جدی ہنکلیں
 نون مرگ ء میاروں
 ربیہانی آماج
 شہ زند ء شزاروں
 شہ خویش ء ہزیریں من
 گوں غیراں اواروں
 کمار ء نہ ءے بیچ
 گنوکوں کہ ساروں
 نہ زانے کہ مرچاں
 چوں واروگاروں

پداپہر بندے

گوشتے سر مچاروں

اے لپے یک دیے ء پے ماتیں ڈیہہ ء پسگاں یک ترندیں شپانکے ء دوہمی
نیمگ ء ایشی ء وانگ ء گوں مردم ء ارس ایردول بنت کہ ماچونیں نازانتی ء بے سمائی ء
آماچیں؟ ولجہ عنبر ء راساری ء دور ء نوبت سکت گیر کانیت ء مرچکیں سلیں دوداں چہ پہرگ
ء شزارانت ء گشت۔

گج انت نوبت کہ دیستاں من تو ساری

نہ بنت دیوان پدا نیادانی برجاہ

مروچی باری ء وارنگ پدا چہر

لپاشنگ سلیں دوداں مادیں راہ

اے درگت ء دیمتر ء کشیت کہ۔

چو نہ انت دود چو نہ انت سنت

شانک بدے چہماں او بچار دہرا

ساگی نمیں دور ء دور وشم ء گیر آر

پہ سوگہیں نوبت ء مہ بند پہر ء

ولجہ عنبر ء شاعری شرتریں سپت آئی ء علامت نگاری انت کہ ہمے علامتانی کارمرز

کنگ ء گوں آٹوہیں مقصدان ء پیلو ء سرجم کنت۔ وتی لپے ”مرد ء لگور ء جنگ“ ء تہا آئی ء

ریہکار، دروہوک ء مکاران ء گوں وتی نوکیں ڈولاریں علامتاں انچیں تاہیں شہمات

کشوکائی جنگ، کہ اگاں آہان ء حیامان بوتیں تہ آہان دوپہر ء پششیں کارنہ گت۔ بچار

درد ہکاران چونیں داگ ہر دارت۔

چاکو را بچار بد جاتین
 چینکس بے میار بے نگ انت
 بندیت پیت ء اکاپین
 دروہ و حیلہ ء پارسنگ انت
 ہنگہ پہ ہکن و بہاران
 چینکس شیکل ء چون دنگ انت
 گندے گوں ربیہ ورپکاں
 شلوار ناشر ء ہفت رنگ انت
 پادا بند وتی لانک ء تڑند
 مرد ء گوں لگور ء جنگ انت
 حمل پل گدیں بڑینگ انت
 کانار نگر امیں سک زنگ انت
 قمبر نشنگ موبنحما انت
 اوبادگ چیا بد رنگ انت

ادا بچارت کہ چاکو ء ”ہفت رنگیں شلوار“ دو چونیں ڈولداریں علامت انت کہ ولجہ عنبر ء
 کارمرز کنگ انت۔ چاکو، ربیہ کار، دروہوک ء مکاریں مردمانی علامت انت، وھدے کہ
 ہفت رنگیں شلوار آھانی کرد ء شوننداری ء کنت۔ پہ چشمیں مردماں دو دیمیں آدینک ء دو پوستی
 یادوتل ء دو پوستی ء علامت بازیں شاعر ء ندکارے ء کارمرز کنگ، بلئے ”ہفت رنگیں شلوار“

یک نوکین ء جوانیں علامتے کہ دلچہ عنبر ء کارمرز کنگ۔ انچو کہ من پیسے ء کشت عنبر ء شاعری
 چہ تو کل ء ہیما ت، ء جوش ء جز بہ جوان ء تو ان انت۔ آ زورا کیس حاکمانی بیم ء پاترا پانی پتہ
 ء گوں مز ن جگری ء جوش دنت۔

تو سانکل ء بیم ء دئے

ما پاہو ء دُروت کناں

ہرچی کنے پہ چم ء سر

ہیسی سر ء سر گوستگاں

دلچہ عنبر بلوچی زبان ء یک ٹوہیں لگتے۔ آئی ء ذہن ء دماغ ء کونہیں بلوچی لہز انک یک
 مز میں امبارے ہست۔ آوت ساچیں لہز کارمرز نکنت، بلکین، آئی ء کارمرز کنگیں لہز درس
 پہکیں بلوچی لہز انت۔

دلچہ عنبر ز بہری ء نامتی ء نام ء نزانت، آئی ء اوست ء امیت ء ریدگیں سادگوں مھر کمی
 ء داشتگ، وشی ء شادہ ء روچانی و دار یک انت۔

منی برادل۔ منی لالا

مکپ یا تانی دُنیا لا

بہ مند پہ وج بکن گالا

مبند گیرانی اہپالا

مہ بو بر جوک گوں دیوالا

مبند ما زگ بجن پالا

انا گت اُشکنے حالا

مراد و شادہ ء شالا

چریشاں ابید دلچہ عنبر ء لچہ ”زند ء مراد“ ”بے و شر“ ”آ شوپ“ ”گواچن ء ڈک“ ”ہم

شریں راج لپہ انت، بلئے در میں شریں پستانی هوری ء ولجہ ء شاعری ء تہا یک ء دو گوئڈیں
 نزوری ہم من ء گندگ ء کیت۔ یکے ایش کہ آئی ء یک ء دو غزلان ء ہم لپہ ء وڈ ء سرگال
 بز ان ”عنوان“ پر کنگ کہ آیرگ ء غزل انت۔ پونہا ولجہ عنبر ء کیشتر لپہ غزل ء فارم ء انت
 بلئے پد اہم آ لپہ لیگ بوت کن انت پر چہ کہ آہانی تہا ”لپہ“ ء خاصیت ہست۔ بلئے پرے
 کار ء تھنا عنبر میار یک کنگ نہ انت۔ ہدا مرزنیں ولجہ سید ظہور شاہ ہاشمی (کہ اے دؤر ء
 ورنہاں آئی ء رابلوچی شاعری ء پیغمبری ء درجہ دانگ) آئی ء وتی در میں غزلان ء
 ”عنوان“ دانگ۔ اے چوٹیں کشک درساں چہ پیسر ہائی ء رتگ کہ رندی اے دگہ باز
 مردم ہم آئی ء کوریں رند گیری ء کنان ء ہمے چوٹیں کشک ء رھا دگ انت۔ دگر ء بل! منی
 جند ء ہم بندات ء آئی ء کوریں رند گیری کنگ ء وتی گال ء گفتارانی اولی کتاب ”نیکیں
 واہگ“ ء در میں غزلاں ء عنوان دانگ، بلئے رند ء وھدے من گوں زانگ ء سساء کار
 کیت تہ من مارت کہ اے یک ردیں عملے ء چد ء رند من وتی غزلان ء عنوان دیک بندکت۔
 اے بوت انت منی ہیال ء لیکہ کہ من ولجہ فقیر محمد عنبر ء شاعری ء باروادرشان
 کت انت۔ ولجہ ء گفتارانی کتاب ”سگر ء ساہگ“ ہمیش انت کہ شمئے دست ء انت۔
 النی نہ انت کہ شاگوں منی گپاں تپاک بکن ات۔ کتاب ء بوان ات ء وانگ ء رندھرچی کہ شتا
 مارت۔ وتی ہیال ء لیکہاں درشان بکن ات۔

بلوچی ء در چک گمرہ کنات۔

(آمین)

ابراہیم عابد آپ سرتر بت

۳ فروری ۲۰۰۷ء

سرگال

من و منی زندہ سیادی دراج سک دراج انت۔ اے ہمپادی ء بازگشتاں ہنجیں
 مویہ مرام اتلگ۔ کہ زندہ من ء جلہ کش کنگ ء جہد کرتگ۔ شہ جاور ء یک کنگ بوٹگ ء
 سکین داٹگ۔ بلے شہ جاور ء یک کنگ بوٹگ ء ابیدگون جاور ء دست پہ دست بوٹگ۔
 جیک پہ جیک بوٹگ ء لاپنگ۔ تیکہ سلہین رژن ء اوگار ء سندکین لیکہ ء سرہین۔ من ایشرا
 وتی مول نہ کرتگ۔ کہ من نام ء توارے واہندہین۔ من نیٹ اے واہگ دل ء داشتگ۔
 کہ چاگرد ء اندرا زانت ء زانگ ء یک الکاہین شو نکاری ءے ودی بیت۔ پاچھین ازم ءے
 پیدا بیت۔ ومانزی بنگو ج بیت۔ سنت رو دوم بزور بیت۔

چاگیرد باز جاگہ ء ستائمن رو دوم ء دیم بندی کنگ ء پہ ہروڑیں اڑ ء جنجال
 ودی کنگ ء جہد کت۔ بلے جکانسری ء جتائیں راہے۔ ہے راہ تاں منزل ء تچک
 روت۔ اگاں سدکین راشونی ء درور بیت۔

جی پھاسراں کہ واہگ ء سنت بری ء بے توشگ ء کھی ء پند جنت۔ گران و دور
 سریں منزلان برانت۔ ناروادودانی زمزیلاں پروشنت۔ پاہو ء ساد ء چکت انت گٹ ء
 کنت۔ نوک واکاہین سنت ء میل ء گوناپ ء کدی شہ مللین سران نچ نہ ورنٹ۔ پہ حب و
 بدوک۔ بے موک ولام۔ پہ شات و شلام دژمن ء تزانان بڑ نیگ نہ بنت۔ نوں مہاہ ء جژن
 ء گندنت ابدانیں زندہ واہندہ بنت۔

”شوہاز“ ء پد ”اشکر“ ء نوں منی شعری ازم ء سبھی کتاب ”سگر ء ساہگ“ رژن ء
 شہار زرد ء تو، زانت ء ودار ء قول وقرار، آزر دگیں ہلن ء ملار موہ و مرام ء پاسدار ملک ء تڑ
 واپال راج ء مڑاوشان، جی جی پہ شاہ سوار جی جی پہ سر مچار بوان و بچار ہنداوتی بچار زہم ء
 جن و نام ء دراز راست ء پلگار دروغ ء ڈوبار۔
 عنبر

واہگ

کدیں بی سربان من مکہ ء پاکیں
 بہ گنداں چم وت آکعبہ ء پاکیں
 بہ چکاں اسود ء سنگ ء دل ء حُب ء
 کناں طواف خدائی خانہ ء پاکیں
 بنوشاں زمزم ء آپ ء دل ء سیر ء
 کناں زیارت خلیل ء جاگہ ء پاکیں
 بہ لگان سر براکوه ء صفا بیگ ء
 پداڈوراں تگاں پہ مروہ ء پاکیں
 ہاں بئدر منی ء اندر ء ہر دین
 کناں دیدار ذبیح ء درگہ ء پاکیں
 ریان ننداں ماں کوہ ء رحمت ء ثلث ء
 کناں توبہ خدائی درگہ ء پاکیں

پاہار

کپتھون بے سد و سار اے نبی آخر زمان
 بیامنی حالء بچار - اے نبی آخر زمان
 سکت گناہگارون من زانین امتی اوں تئی بلے
 پر منی عیبان مچار اے نبی آخر زمان
 سر بہ بین باریں پہ چونی منزلء من کدیں
 کرتگون راہء را گار اے نبی آخر زمان
 پر تئی دیدارء پاکیں تلوسیں من ہر دماں
 تو بکن کتہیں کمار اے نبی آخر زمان
 نیست مارا بید شہ تو درورے شاہ اُمم
 تو وتی دستء شہار اے نبی آخر زمان
 گم و گاریں منزلانی راہشون توئے نبی
 اے منی زردء توار اے نبی آخر زمان
 توشفیج المذنبیں ء محشر ء آسیں پڑا
 عنبرانت اومیت واراے نبی آخر زمان

واست

من آہنگوں شہ دورے
 شاہا تنی حضورے
 چست بی نگاہ نیکین
 بیت انت مراد پورا
 تو وپتگے خمارے
 مان روضہ کے کماری
 ہوشام کے زندے شاہا
 آرتگ منا گداری
 اے زید ہما دیارین
 پر کیف پر بہارین
 بیت انت گمان بہشتے
 نام کے تنی اوارین
 اے جاہ با صفائیں
 اے حاک کیمیا ئیں
 اے دوش سار تین ساہگ
 درد کے غم کے دوائیں

تنی پاکیں روضہ ۽ در
 بیت این مکیمی بندر
 واہگ دل ۽ ہمیش انت
 تان زندگون من سرور
 نندین پہ موہ دلجم
 وانین درود ہر دم
 پر تو و آل واصحاب
 صلو علیہ وسلم
 صلو علیہ وسلم

یثرب و تاجدار

تو نبیانی سردک تو سرورے ہردو جہاں
 تو حبیب کبریا اے محمد مصطفیٰ
 مکہ و سردار و پاکین یثرب و تاجدار
 تو نبی خیرالورا اے محمد مصطفیٰ
 تیوگیں دنیا و واسطہ ہادی تے تو رہبرے
 امت و پہ راہنما اے محمد مصطفیٰ
 تو نبی آخر زمان تو رحمتہ للعالمین
 کل جہاں و بادشا اے محمد مصطفیٰ
 نابلد نازانت و کوریں دیدگان پہ نور تو
 پہ گناہگار ان شفاعا اے محمد مصطفیٰ
 تو سیاہ لنج و تہار و کیس شپان مثلے چراغ
 منزلانی راہنما اے محمد مصطفیٰ
 کیت زبان و ہر کسی تئی نام پاکیں المہ
 تو دلانی اندرا اے محمد مصطفیٰ
 عنبر انت اوشتوک تئی پاکیں درا شاہ ام
 کن شفاعت محشرا اے محمد مصطفیٰ

وزبت

تنی جوڑہ وحب وهدوک
 دنت چوکہ استال ء شروک
 پے راستی ء جوہ ء زروک
 دین ء پدا زندگ کنوک
 حق ء سرا پے سردیوک
 دُڑ ین نبی ء چمروک
 شالہ پما موہ ء زریت
 زانت ء نمیرانیں شہار
 بیت نوک پدا گوں باری ء
 جہد ء نماہد اریں ودار
 روح روشنیں زردنت گُشے
 تنی ماتم و سوگ ء حسین
 شیریں شپ انت لُج ء تہار
 تنی ماتم و سوگ ء حسین
 تان قائم انت گنجیں جہاں

مانیت   نمیراں   اے   نشان
 کاراں   سلام،   کاراں   سلام
 پرتو   شہید   ء   کربلا
 پرتو   امام   ء   باصفا
 پرتو   تو   اے   آل مصطفیٰ
 جزم   ء   یقین   ء   دوز   واہ
 پرتو   مہاڑیں   شہسوار
 پرتو   حسین   ء   نام   دار

مہر ۽ مز

مناں کہ دا تگ بباد زند ۽ سو گہیں بُنمال
 گنوک اے ناگتیں حب ۽ مکن من ۽ بیتال
 نہ دیتگ مہر ۽ وفا ۽ مز کہ نازانت ۽
 پگر اے مزگ ۽ جست ۽ شہ سونی و میوال
 وفا ۽ دروشم ۽ پھر ۽ شہ حمل ۽ دربر
 کہ گولت ۽ مستونگ، پد رنگ، گوز ۽ شیشال
 نہ مارت پتو ۽ شاہی پہ سستی ۽ شون ۽
 گواہ اے درگت ۽ تہکا میں میری ۽ دیوال
 سر وتی مکہ ۽ در بند ۽ دات مرید رند ۽
 نہ کرت ۽ حانی ۽ مہرانی پد کدی بیجال
 گنہگاروں من چینکس من شری ۽ زانیں
 نہ بیت برتگیں باج ۽ نشاں اصل پادمال
 اے ترنگلیں ارسانی لڑ منی سوغات
 نہ بیت دورگ ۽ درمان پہ زیملی چہمال

پر بند

ماتی منی مات مکہیں بیشک تئی گوانک سوگہیں

بلے

پہ بزرگی نام ء مگر	پہ ناوسی گوانک ء مجن
منی قدغ بالادغ مچار	من دنگ ء تمر دیں سر مچار
من پروشنگ انت مہریں حصار	زیر کرتگ انت من تاجدار
تان سندھ 'دلی' قندہار	پُرشنگ منی نام ء توار
پہ غیرت ء ننگ ء میار	دپ دانگت حا کاں اوار
کیت ساتے ماتی منی	وہدیکہ تالہ یار بیت
دروتی چنی تئی شار بیت	ہر نیمگ ء کوکار بیت
نیلین زرغ اوگار بیت	مونجھائین دل ساسار بیت
دژمن لگور گمسار بیت	ماتین زمین گلزار بیت
لنج ء تہارین شب گوزیت	سارتین سمین ملے وزیت
گیت زامری متاگ ء زیت	کل گورگین شات ء رزیت

وت واجہی

نک دات سوادۂ بام ء

ماتین زمین ء نیام ء

سارتمس سمین کاریت

وشالی ء رگام ء

ملک ء مروج بہار انت

پاکین خدائی نام ء

وت واجہی سلامت

پہ استماں تمام ء

واہگ گبین، سروکاں

بوت پیلو نون تمام ء

ماں دیروی ء ڈگ ء

زوراں شتاب گام ء

گون حب ء گون و ہدوک ء

بے موک وبے ملام ء

وت واجہی سلامت

گون عنبر ء سلام ء

وت واجہی

ٹک دات سوادے بام ء

ماتین زمین ء نیام ء

سارتیں سمین کاریت

وشالی ء رگام ء

ملک ء مروج بہار انت

پاکین خدائی نام ء

وت واجہی سلامت

چہ استماں تمام ء

واہگ گہین، سروکاں

بوت پیلو فون تمام ء

ماں دیروی ء ڈگ ء

زوراں شتاب گام ء

گون حب ء گون و ہدوک ء

بے موک و بے ملام ء

وت واجہی سلامت

گون عنبر ء سلام ء

مئے سر مچار

مئے سر مچاران ء سلام
 مئے نامداران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام
 مئے سر دیو کین ہمبلاں
 مئے غازیان مئے زحم جتاں
 مزن جگر دلاوراں
 مئے سر مچاران ء سلام
 مئے نامداران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام
 مرگ ء تہاریں ساہگاں
 زند ء نہریں تہیراں
 شاہین شہیدانی پداں
 مانیت نمیراں استماں
 شکمین تلاران ء سلام
 مئے سر مچاران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام
 بندت سریناں ہمبلاں
 پروشت حصار و سنگراں

دیم ء رداں دیم ء رداں
 چہ ملک و قوم ء زندماں
 قوم ء و داران ء سلام
 مئے سرچاران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام
 دژمن لگور انت بیرگہ
 نپلت بہ نندیت ایما
 پرش ات لعین ء گردنا
 بازی شمیگ انت المہ
 شیر و مزاران ء سلام
 مئے سرچاران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام
 چہ کارء کار پدانو بالیقین
 بندیت پھر ماتین زمین
 صد آفرین صد آفرین
 صد آفرین صد آفرین
 ملک ء حصاران ء سلام
 مئے سرچاران ء سلام
 مئے نامداران ء سلام
 مئے شاہ سواران ء سلام

ماتین دیار

ہرچون بہ کنت بدواہین بد
 ماتین دیار مانیت ابد
 ما کجنگ دادانی در
 دیناں شنگ مئے چچوسر
 چون گار بیت حونانی پد
 ماتین دیار مانیت ابد
 ما غازیان ما شاہسوار
 مئے سگر انت شنگین تلار
 مئے شت نہ بیت چچگاہ رد
 ماتین دیار مانیت ابد
 مئے دین ایش ایمان ایش
 مئے دورگ ء درمان ایش
 ایش سپار اللہ صمد
 ماتین دیار مانیت ابد

ماتین گلزمین

دادانی وطن سوغاتیں
 مہرانی دمن دلشاتیں
 ہموئیں چمن و شگواتیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں
 کفّت ما وطن بے درور
 شیریں غازیانی سگر
 دُزین زہم جنانی بندر
 شیواری مئی میراتیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں
 آزاتی مراد انت ایمان
 آزاتی دلانی ارمان
 آزاتی غمانی درمان
 ما پہ نوبتان ء شاتیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں
 ماتی ما پہ تئی غیرتا

مال ء سر صدقہ کرتا
 سکی سوری کیں باز وارتا
 منگیر ء مباح ء باتیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں
 شیریں شپ تنی مہرکانی
 سارتیں گوات تنی صحبانی
 وشمین شام تنی زیدانی
 شریں موبہ مرا آ یا تیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں
 ماتی ما تنی فرزنداں
 زوران ما سر ء سوگنداں
 سگان کوڑو ء گورگنداں
 درد و محنتان زیاتیں
 ماتیں گل زمین ء ساتیں

وطن شاتین

وطن شاتیں مرادانی و دارانی
 دیار شاہیں شہید و نامدارانی
 دوار غازی یانی شہسوارانی
 گیابین زید یانی سرچارانی
 مبارک بات وطن مسکین ڈگارانی
 چمن پانی ہمبوئین بہارانی
 دمن برزین ہشیمانی تلارانی
 زمیں مانگوہی بندانی اگارانی
 کلات و کنگر و مہرین حصارانی
 تیاب نیلمین زرء چول و توارانی
 ثمر بے درورین زانت و شہارانی
 ڈگار سوانی سرسبزین کشارانی
 چمن پانی ہمبوئین بہارانی
 مرادین شام و وٹگواتیں سحارانی
 وطن مئے واہگ و حب و پہارانی
 وطن مئے پنت و قول و قرارانی
 وطن مئے غیرت و ننگ و میارانی
 چمن پانی ہمبوئین بہارانی

نوکیں باری

موجیں دل منی میلا انت
 کہنیں دپتراں سیلا انت
 گندیت ساگی نمین نوبتاں
 چاریت گوستگین جتھاں
 نامور انت جہاں اومیت ء
 بیگواہ انت نشاں اومیت ء
 باری بیرگہ ہوشام انت
 زند ء بود بست پنیاں انت
 جوزہ بے تزء تہکام انت
 چاگرد بے وڑ انت ناکام انت
 نیل بند انت غمانی جمہر
 گار انت منزلانی آسر
 جوزہ ات بے تماہیں توان ء
 شہم کرت بانگواہی پشان ء
 در بیت ناگہان جمازے ء

گاریں لیکے شوہازے
 نوکین درورو درسازے
 گرائیں منزل ہمبازے
 کپتیں واہگے دکے را
 ساریت بستگیاں بگے را
 پیاریت پرمیاریں زندے
 نوکیں نوبتے پر بندے
 بودناکی زریت ہر ہندے
 وشلی وشلی ہر کندے
 وشگامیں سمیں پولا انت
 ہمبوئیں چمن سولا انت
 جی جی توکل و ایمان
 جی جی پہ مڑا و شان

زندءِ مراد

چے زند چے زندءِ مراد
 چے ڈیہ چے ڈیہءِ سواد
 چے واہگ و چے نند نیاد
 چے رژن چے رژن ءِ کشاد
 ہرینگ ءِ گمسار ما
 بے واہگ ءِ بے توار ما
 زند ءِ وتی بیزار ما
 بے واک ما بے توار ما
 زورے چراغ ءِ بے سرا
 رژن ءِ سکین ءِ یک برا
 بیا ات بیان گور پہ گورا
 واب ءِ شہ پادکایاں دُرا
 سوگند ءِ زوراں ما سر ءِ
 سولا مباہیں تیہر ءِ
 گوانک انت مے بیل ءِ یلاں
 ورنہ تمردیں ہمبلاں
 ملک انت وتی ما دزودا

غیرانی چمداریں ادا
 مائیں پہ چوشی تنکدا
 سرپد نہ میں نیک و بدا
 نیکہ میکھی جاگہ کئے
 نیکہ سروک و ولجہ کئے
 اے نام پرما کیہر انت
 اے زندشہ مرگہ بدتر انت
 قول انت بہ بجان بیدہاں
 ڈیہ ء وئی آ جو کناں
 کٹھین دیارے دروریں
 باگیں زمین گل گوہرین
 آزاتی ء شات و گلاں
 وشالی ء ما وشدلاں
 براتاں وئی گون ہمدلاں
 یک و تپاک گون ہمبلاں
 بندیں پہر ماتین زمیں
 پر اے مہاہ ء بالیقین

ماتیں زمین

ماتیں زمین ماتیں زمین
 توئے منی دنیا ء دین
 ماتیں زمین ماتیں زمین
 تو ایمنی ء بندرے
 شات ء مرادانی درے
 تو غازیانی سگرے
 تو مہروان چو مادرے
 من پر تئی مہراں زریں
 ماتیں زمین ماتیں زمین
 تو سرچارانی دیار
 آزاتی ء برزین حصار
 خاک ء تنی مسکین ڈگار
 خون انت شہیدانی اوار
 مانے ابد تو بالیقین
 ماتیں زمین ماتیں زمین

منگیرے شات و شادہ نے
 و شالی و تو بن زہ نے
 تو واہگ نے تو جوزہ نے
 و شین بہار و شین سمین
 ماتیں زمین ماتیں زمین
 توئے منی دنیا و دین
 او سرچارانی زمین
 ماتیں زمین ماتیں زمین
 ماتیں زمین ماتیں زمین

زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین
 زمین زمین زمین

قول و قرار

سوگند بارت و مرا
 دانتے برا مسکین ڈگار
 ماتیں زمین مے ساہ و دین
 مے عزت و نگ و میار
 بنداں سریناں محکم و
 مائیں ترمودو سر مچار
 ساتیں دیار و المہ
 ایش انت مے زرد و توار
 بان دیم پہ دیم گوں دژمن و
 دژمن بہ بیت ہر چوں تیار
 پرورش و نہ مناں دژمن و
 دوردنت زرعہ گر نا بکار
 دیم و درائین دژمن و
 ماں جنگل و کوہ و اگر
 کوئین سراں بندیں پیر
 ماتیں دیار بیت ملگزار

زنگ

مادی و دار ءِ تشکلیں
 کیت بلکہ باریگے سے
 نیست انت گلگ بدواہ انت بد
 برات انت وتی چاریگے سے
 چاگرد ءِ زنگ پیرزد نہ انت
 تالا نہ کنت یاریگے سے
 نئے خویش دست ءِ چیر دنت
 نئے دوزواہ ساریگے سے
 وت ماں وت ءِ آس ءِ سچگ
 جدی شریک داریکے سے
 زند ءِ متا ذات ءِ سماء
 زر ءِ تماہ داریکے سے
 نیارنت حرید ارس تر و نگلیں
 بے مزے بیت داریکے سے
 دل دوت کنت شے جاور ءِ
 بیسی سر ءِ گاریگے سے
 عنبر نہ انت سنی گواچنی
 گون کے وفا داریکے سے

مکہیں ڈیہ

نام نہ انت نام بید شہ پس ء پیرک ء
 کس نہ گیت پروت چوکشے زہگاں زیاتی اوں
 کس کشیت شنکی کس کشیہ حیراتی من ء
 بیار من ء پجا من تی ذالیں ماتی اوں
 جاور ء منج و مگدی ء ناکیکیں اڑاں
 من ناؤں ڈیہ ناشریں بخت ء باقی اوں
 من نہ اوں ایڈل دہرمن ء لیکیت ایڈل ء
 من بڑیں ذالک بید ہیں دود ء گواتی اوں

سارتیں ساہگ

ساہگ ۽ سارتیں دلجمیں نیادے
 بیا بتد بندی زانگ ۽ گجیاں
 منزل ۽ دراجیں وہد کوتاہ انت
 گوستکس دور ۽ ترانگ ۽ گجیاں
 زند میار جن انت کتہ بارنگ انت
 بے ترہیں قول ۽ بیانگ ۽ گجیاں
 دہر مرا گندیت زہرکنی چاریت
 شین ۽ الگوت ۽ شانگ ۽ گجیاں
 ہر کدیں شون گیت زمیلی دیوان
 سستکس سلیم ۽ دانگ ۽ گجیاں
 بے حدا بند انت ڈبھ ہزار گنجیں
 ما دل ۽ اوست ۽ پانگ ۽ گجیاں

گواچن ۽ ڏڪ

درشم به ٻين شه دو بهان
 ڄم عالم ۽ سڪ انت ڇ من
 ڪشڪ ۽ گوزين من ڇ گدار
 هڪ ۽ ڪلڪ وڪ انت ڇ من
 زند بے نپ انت مرگ نا گتس
 دوئس براں يڪ انت ڇ من
 يڪ ۽ ابيد يڪ ۽ اوار
 پاچ گواچن ۽ ڏڪ انت ڇ من
 چون ڏڙمن ۽ زنگ ۽ جنين
 دوز واہ وٽي هڪ انت ڇ من
 زند سوکھين اوست ۽ ھريت
 شون هڪلين رک انت ڇ من

مرادانی بنزہ

تئی مرادانی بنزہ

شہت مہراء چکاروں

سوادانی گیدی

ء زرد ء تواروں

ابد مانیں زانت ء

من رژن ء شہاروں

اویتانی سگر

ء برزیں حصاروں

شہیدانی اوست و

من وہد ء تواروں

نمیرانیں نوبت

ء عہد ء سپاروں

من ء گیش مہ ٹوہیں

بل کہ قراروں

تئی جدی ہنکیں

نون مرگ ء میاروں

ربیبانی آماج

شہ زندہ شزاروں

شہ خویش ہر یں من

گوں غیراں اواروں

رکمارء نہ ئے بیچ

گنوکوں کہ ساروں

نہ زانے تو مرچاں

کہ چوں وار دگاروں

پدا پیر بندے

گوشے سرچاروں

منزل

وتی بیگانگ ء زنگ ء جنگ
 منی عادت نہ انت بیلاں یلیں
 کپک گرند ء منی لوگ ء سرا
 نہ کنت یاگی مباح ء شکلیں
 بد ء بدوائی ء سنت بری
 شزاریں تالہ ء شاتیں گلیں
 میاریگ بیدہیں زندانت منی
 نہ چارے ڈوبرا ء کہ تل تلیں
 نہ یاریت شامگانی زندماں
 نہ مرگ عنبر مراد ء منزلیں

مہرِ کُل

زانت تئی ہر کس بچک ء گواچن
 پل وتی نام ء گیش ستاساڑ ء
 پیرک ء جوناں پہ ہدوناک ء
 پس نہ انت مرچی ساگی میں لاڑ ء
 ہور وتی ٹک ء بن پد ء شون ء
 بولک ء پھر ء بندگ ء جاڑ ء
 باغ چھیں پیردان ء شماں سر گوز
 شر بہ کن سستا سیوی ء کاڑ ء
 کش دل ء حب ء واہگ ء لہڑ ء
 دلچھی پیار غم جت ء ہاڑ ء
 کے بہ بیت میلاں پہ ہمک شین ء
 دروت بہ کنت ہرم ء پہ گل ء چاڑ ء
 زرت نہ بیت دو بہ شیکل ء ہون ء
 گل رزیں مہر ء چو حر ء واڑ ء
 عنبر اے عہدی قصوان درشم
 پٹ ہے مو بنخھا جاور ء پاڑ ء

الگوت

دہرے الگوت انت منی زندے نماہیں مستاگ
 مرگ ۽ بیہاراں بھاریں تو من ۽ نام نہ بیت
 من خطا وار کہ خطا وار شزاریں تالہ
 زبریں پیکوراں شماریں تو من ۽ نام نہ بیت
 سنت ۽ میل نہ بیت و کش پہ بد ۽ بدواہیں داب
 حامل ۽ دروتاں بساریں تو من ۽ نام نہ بیت
 تانہی نود میاریگ کہ زرے و شگامیں کوش
 تر و نگلیں ارساں بگواریں تو من ۽ نام نہ بیت
 من وتی راہ شموشتگ و کنگ سنت دروت
 بے نہیں پتاں بداریں تو من ۽ نام نہ بیت

بے وشر

تو دستاں لائچے جزے دیترا
 جنے گلزمین ء تو بے ء شرا
 نہ ننگ ء کماریں نہ ناموس ء مارے
 توئے بے ميار ، ميارگ مناں

گوات در

جی پہ تئی مسکیں گلزمین ء بات
 جی پہ تئی پر مہریں جبیں ء بات
 جی پہ تئی وش گائیں سمین ء بات
 جی پہ تئی ہموئیں برین ء بات
 جی پہ تئی پر کیفیں مہین ء بات
 جی پہ تئی تیموری تلمین ء بات

احوال

آگوتگیں یاتاں کے کپیت عنبر
 سوگہین رژن ء گواچن ء پول کن
 سنگ ء بریائیں دل ء حال ء
 چوٹ بروت نتھا ء جن ء پول کن

ہوشام

زند ماں شگانی تگاراں گار انت
 مرگ ء ہوشام انت میاریگ کدہ
 بام ء استال ء جلیشک ء پہ زریت عنبر
 مہر ء شوہاز ء تیاب دیم ء رجیت رولہ

تشن

بگوارنت گونڈلاں تشن ۽ اگاں خویش
 بد و بدواہ ۽ برحق انت ۽ من زاه
 بہ ہیں چمدار ۽ موہ ۽ شکلیں من
 نیاریت سلتہیں سوہ ۽ ہمک واہ
 کج انت نوبت کہ دیستاں من تو ساری
 نہ بنت دیوان پدا نیادانی برجاہ
 مروچی باری ۽ وارنگ پدا چبر
 لپاشنگ سلتیں دوداں مادنیں راہ

مارشت

جی پہ تئی ویشیں کوکواں شائیل
 تو من ء کچے ترانگ ء عہدی
 نیش من ء واب ء تلوسان دوشی
 گیشترین فکر و پولگاں و ہدی
 ذاہ من ء دات بانگ ء ملا ء
 اودا کہ بند بوت جلل و مہدی
 کئے پہ کئی بیہاراں الاہوش انت
 کے انت کہ ماریت تیراں لہدی
 چون بیت آسر بے نہیں زند ء
 گار کنگ البت ما وتی راہ دی
 گشت من ء زگریں گواچن ء پیری
 کچلین جنگاں تو کٹھے شہدی

پیکور

بہ بند ماژگ بہ کش پالا
 سرئے جہل انت سرئے بالا
 نہ گیت کس دوی ءِ حال
 اُنپ بندیت وتی مالا
 کشیت برزنت منی تالا
 شہ لک ءِ کم نہ بیت لالا
 توان ات ہست بہ کن کالا
 بچار دست ءِ و دزمالا
 مہ اوشت ماہ ءِ مچار سالا
 نہ بے شوماں تو شالا
 برے کتے گوں شن کالا
 برے بورئے شہ بن مالا
 بہ سگ پیکور ءِ بیتالا
 بدار گوشاں گوں چیہالا
 بہ مار زورانی پادمالا
 شنائیں دہر ءِ جنجالا
 نہ کنت بڑگ پہ شیشالا
 پہ چکت و زاتن و ڈالا
 گوجیت اوست ءِ شہ بن ڈالا
 پہ سر بیری بزیں ٹالا

شَاتِ ۽ مَنکِيرِ

مَن بَها کَرَت زبَاد بُونِيس مَهر
 شَاتِ ۽ مَنکِيرِ مَن ۽ يَاتِ نَه بَوت
 چاور ۽ تَوَنانِ مَن ۽ کَرَت دَگِيرِ
 ماتو بَد جَاتِ پَه مَن ماتِ نَه بَوت
 مَن شَموشتِ ازمِ ۽ نَمَاهَدَارِيسِ شُونِ
 پَه رِضا جَورِيسِ دَپارِ جَاتِ نَه بَوت
 بازِيسِ تَچِ تانگانِ مَن ۽ سَر بَيزِيسِ دَاتِ
 هورِکِيسِ نِيادانِيسِ سَتا شَاتِ نَه بَوت

شون

زامرين زانت ۽ تب ۽ واہش ۽ مزانت شکل
 بيدہیں جہد ۽ پدا مہر نہ بيت زاناں چکش
 مرمريں يات انت زہايس سوب ۽ زرايس باس
 کزنگ اول زند پہ دیدار ۽ گداريس وکش
 تالہ ۽ داب ۽ رديں دور ۽ چماکيس الگوت
 دژمن ۽ تژون دل ۽ اير چو ابدانيس نکش
 مزل ۽ شون انت گياہاں کہ اگاری وئاں
 من تئی پنت نہ زرت مات وتی حقاں بکش
 تانہی نوداں گريں پول کہ سمين ۽ سارتيس
 موہ شہ منی دست ۽ شنگ ہنچو شنگ رستم ۽ رکش

وت ماں وت ء آس ء سچگ

مادی و دار ء نشکس
 کیت بلکنہ باریگ مئے
 نیست انت گلگ بدواہ انت بد
 برات انت وتی چاریگ مئے
 چاگرد ء زنگ پیرزو نہ انت
 تالہ نہ کنت یاریگ مئے
 نئے خویش دست ء چیردنت
 نئے دوزواہ ساریگ مئے
 وت ماں وت ء آس ء سچگ
 جدی شریک داریک مئے
 زند ء متا ذات ء ستا
 زرد ء تما داریک مئے
 نیارنت حرید ارس ترنگس
 بے مڑ بیت واریک مئے
 دل دوت کنت شے جاور ء
 ہسی سر ء گاریگ مئے
 عنبرنہ انت سئی گواچنی
 گوں کے وفا داریک مئے

گردوچر

پچماں پانچ بکن دہر ء چار
 گرد ء چہ بہ کن حال ءے بیار
 کے انت واپ ء کے بیدار
 کے انت دُڑ ء کے ہُتار
 کے انت چاڑ ء کے زنگ زار
 کے انت گنوک ء کے انت سار
 کے انت مکیم ء کے نیزگار
 کے انت پہک ء کے لیگار
 کے انت شریک ء کے وازدار
 کے انت اردل ء کے سردار
 کے انت وِش ء کے بیزار
 کے انت گھوڑوی گرداں گار

بے حاصل

دل گوں غماں باٹ ء بل انت
 جان پرشنگ ء بے تہنیل انت
 دیم ء روگ نون مشکل انت
 دم برنگ ء دور منزل انت
 زند ء مراد بے حاصل انت
 ڈنگاں جنگ درپہ درانت
 بے لوگ ء بے سیال بے سرانت
 قوم ء تھا بے باور انت
 سرکشنگ ء بے توکل انت
 زند ء مراد بے حاصل انت

آشوپ

لبز انک ء بہ بند پابند ء

آشوپ ءے بیار ہر ہند ء

لوٹے سو گھیں چاگرد ءے

بیہار ءے مچار پرسند ء

پیکور انت بدانی چکاس

ایر پروش کوڑو ءے گورگند ء

نادیست ءے مکن پارت ء

نازانت ءے بجن پدندا

گندے شادہ ءے منگیر ء

فوکین نوبت ءے پر بند ء

مہرانی پڑ ءے کشک ءے چار

نادانے شزارشہ زند ء

یل دے حائل ءے شوہاز ء

پہریز شہ پدای ءے جند ء

واب ءے شکلیں ماناے

ساہ ءے چست مکن سوگند ء

عنبر شیکلیں باریگ ء

تہر وز ءے لپاش ہر ہند ء

دانک

چو نہ انت دود چو نہ انت سنت
 شانک بدے چماں ء بچار دہر ء
 ساگی نہیں دور ء دوروشم ء گیر آر
 پہ سوگھیں نوبت ء مہ بند پہر ء
 شول گزنت دانک پیشی و پشتی
 زبرناک باری کپت اگاں زہر ء

شکلیں موہ

زند سوگھیں دائم زریت پہ نوبت ء
 مرگ ناگتیں چک انت نیام ء چو تار
 جوہ انت گلاش گوں دکہاں گرانیں مروج
 موہ شکلیں گواچن ادا سک بے میار

بہج

نہ لوٹیں زندمانے شاہگاں
 مناسب انت منی تنگیں جہاں
 بگواریت آس زبیریں ازماں
 زمین گار بیت اگاں دزخہ مجاں
 نہ کینیریں من شہ وتی ٹک ء تہاں
 مہ گندیں مادیں راہ ء شہاں

چیدگ

من اگاں توشانی آماج اول ادا
 اے منی سگ انت نماہیں دکہاں
 من وتی زند ء نہ دیت موہ شکلیں
 مرگ منی ڈسیت سگاری چیدگاں

گند

دہرے الگوتان نہ ماریت منی ہوشائیں زند
 مہرے آماج تیاب دیم ۽ نہراں چے سنی
 تانہی نود شہ زرے پہنات ۽ کہیں ملان
 من تئی گند ۽ مرادیاں بکش تو کئی
 حائل ۽ شارنت دُروتی پہ مہاہ ۽ جون ۽
 تالہ ۽ تون نصیب ۽ انت بکش تئی کہ منی
 شات ۽ منگیر نہ یاریت خریدے گیشیں
 نیادی ۽ دودے پدا اُرزے بہا یک پئی

پت

تاں منی وس انت ویلی ۽ نیلیں
 من وتی عاریفیں پت ۽ پت ۽
 گڈ شہ من سچ منی ستاؤ
 بد نہ بارت شالہ موہ ۽ سیوت ۽
 چو نہ چاریت کہ کے منی دوزواہ
 پشت دنت گواچن بوہری جت ۽

داب

تو سومری دابانی گلگ دارے
 بے من ہے دابانی خریداروں
 تو جنے تڑن من کنیں سنت
 تو بکش ایڈل من کشیں ساروں

سیوت

بے نہیں قول ء بے سریں سنت
 یکے شہ شال یکے شہ شیشال
 نابکار دہرے کس نہ کنت سیوت
 پل گدیں عنبر تو کنے اہپال

جزم

من دیتگ ات شکلیں تلمار ء باہڑ ء
 یک چیدگ ءے دنت ایں تلمردے گواہی ء
 پادیت بڑیں مردے پہ دہ بیت ساری ء
 گوں ہمت و جزم ء بکنت ہمراہی ء

سوب

زند سوگہیں سوب ءے زریت
 مرگ ءے تپ ءے واسی نہ بیت
 رژن شکلیں راپہ عاقبت
 روج ءے شپ ءے واسی نہ بیت

نیاو

من وتی زند ء وتی جند ء حُدا بندوں دت
 من وفادار من وفادار مہ جن تڑوں من ء
 دا تگیں قول ء بہ پر و شیں تو من ء پت نہ بیت
 دریکت اے نیا دمہ بوتیں تو نہ بوت بڑوں من ء
 اے دگہ دود ء دگہ سنت ء اذن کئے عنبر
 ناگتیں دُروہ ء ریبہانی نہ پیت جڑوں من ء

بڑوں

دُروہ انت دِرک موہ ء لپاش ء درگت ء
 چا گرد دُراہ بے تُرک ء تو ار انت بیرگہ
 چیر تڑنگ جوہ ماں شنابیں تہراں
 بڑنی مہ میں براتاں گوشت من ہنکتہ

ہرز

تو جتے چاچ من گل و مہراں پہ زریں
ایک و پھر مہ بند سنت و میل و گند
ناشر و تیوں کماریں کہ مہاہ و جیوں و
پاہو و تیم و نہ کنت ہرز ابدانیں زند

دروشم

من زانگ و زانت و مہاڑ و پوگک و
تو دروری چینیکس کنے بیا ڈس من و
دروشم نہ بیت جوہ و مہاہ شہ دروشم و
پندے مزن بہت سرپدی اینکس من و

شُبہیں

آسک مات منی زالیں سکت
 توناں ایر بارت تنگو سچ؟
 جون انت زامریں بے درور
 تون ء چیدگیں جون یک کچ؟

زراب

دوشی سر منی سنگین ات
 اندر بنگی ء کاشیں ء
 فکراں زراب سنگ چو آس ء
 درشم دو بہاں پاشیں ء

زہیرِ گ

جوہ بوہرائی درور انت من تالہءِ داستیگ سکت
 سارتیں سمیں بیاڈس من ءِ گاب ءِ وتی تاں کے بریں
 داتگ بباد زندءِ متاہ نیست گیش تریں واک و ودا
 گار انت مُرادانی ودار ہنگہ اویتاں پہ زریں

پند

زوراک ءِ داب زوراوری
 بئے سر ماں سر تو تنکدا
 پند انت مزن جند بے گشاد
 مرگ ساری ءِ زند انت پدا

سکین

چاؤش ۽ پنٹاں گوں کپے
 پاپ ۽ کپے روچ ۽ بچار
 جوہ شکلیں موہ ۽ زریت
 ہپادی کے انت تیار

چاڑو مہاڑ

تو شیکل ۽ بے پہرہ زور
 اش من شیزار انت دوزواہ
 تو چاڑ پہ مہاڑ ۽ مولم ۽
 پرمن سواد انت بے گواہ

مہتلی

چون بوت کنت گور پہ گوری
 گون جاجکاں سراں سری
 باہر شنگ باریں کدی
 سر پگتے چیر اندری

ناشریں دور

تو جنے تون ما کنیں سنت
 تو بکش نکس ما کشیں درور
 ناشریں دور ء نیٹ ہے داب انت
 پاچ بکن چماں شر بیچار غبر

سوک

دُور سُو رگیں کوہِ عِ شَمِ عِ
 آسِ مَر مریں چمّاں رُوہیتِ
 عَنبرِ لگورِ بے توکلِ انتِ
 سوکِ عِ مجازِ یں دلِ کدیتِ

ارس

تر ونگلیں ارسِ شولِ گرانتِ چمّاں شہِ ہمکِ
 تانہی نودِ چستِ بنتِ دروتِ عِ پہِ کِمَارِ
 تکِ وتی ہندِ جہِ بیارِ بولکِ عِ وتی
 منِ وتی عاریفیںِ پتِ عِ بیرِ پاسدارِ

چاہڑے چول

مہر ہوشا میں پہ دیدار ءِ نما ہیں کنزیت
 چاہڑے چول پہ چٹ و نمبگ ءِ باہوئی نہ روت
 چیر دئے چماں او گشے ہنگل و بیہاراں دروں
 زبریں زُمبرشت ءِ ودا تمبگ ءِ باہوئی نہ روت

بے ترہی

بے ترہ انت زند گیشیں الگوتاں
 تو گشے ڈاہ ما گشیں چونی
 زامریں زانت ءِ اش گجا بیاریں
 درور انت کے بکنت راہ شونی

ناوس

من بے درے زرونک ءِ میار
 اش من ہزیت نیٹ سومری
 تو جان درا تو پاد شپاد
 بیا کہ کناں گور پے گوری

زُمبرشت

آس ءِ کپیت پوہاڑ بیت
 نئے تنگ مانیت نئے شمگ
 آشوپ ءِ زُمبرشت ءِ پدا
 مہیزر گیت شاگیں دگ

دزودائی

پہ ابدمان زندء سر مئے میلاں
گوئڈلاں گوار سینگ انت اسپر
سُج او گورگند ء مانہیں شالہ
دائی حق ء دزوداہ پتھر

مراد

مانہ شموشنگ نا شموشین توش ء
ما تل وتوکی ربیہہ ء تو ہاں
ما نباں دروہ ء ودار ء چمدار
ما پہ اکاپیں مراد ء جوہاں

واستی

جوہ ءِ بنداتِ توکل ءِ واستی
موہ ءِ جشنِ انتِ بوہری دانگ ءِ
مول ءِ میل ءِ شہ چاکر ءِ دربر
مبتلی پیل مرز پدیانگ ءِ

شات

یل کہ سریں ساسار گیت
گیجاں ترا راہ ءِ پچیس
نازانتی ءِ ازم ءِ ابید
منکیر ءِ شات ءِ سمبہیں

واگ

موه ۽ جون انت ماں وکھلیں جوہاں
 من شے اذن ۽ پھک نا پوہاں
 سنت ۽ واگ شیکل ۽ دست ۽
 جوہ ۽ موه ۽ را شوگ دروہاں

جی جاں

شیکل ۽ شیں اُنک ۽ باہ انت
 تو بکش کت من گشیں تاواں
 ناروا دین ۽ من مدگ بے حوں
 تو بجن لک من کنیں جی جاں

بیسی سر

تو سانکل ءِ بیم ءِ دئے
 ما پاہوئے ڈروت کنناں
 ہرچی کنے پہ چم و سر
 بیسی سر ءِ سر گوستگاں

ناشرِ سیادی

ارس ترونگلیں نیارنت حرید
 موک و ملام ءِ نیادیء
 مرگءِ ابید نیست تاوت ئے
 مے ناشران گوں سیادیء

شین

چے انت مے بخت او چے مے تالہ
 یا پند گیگ شر بدے حالء
 چے گشیت پال چے گشیت ماژگ
 بیدہیں شین کہ سر پہ بیتالء

وٹ و سٹ

سج انت کیت پہ راہ روے
 پراہندگاں پہ مانگئیں
 سر پیٹ گون گرانیں وٹ و سٹ
 گیشاں کدیں بے زانگئیں

زاتن عبدواہ

چاکو بدجات ء گپت من ء جیک ء

چے خطابوت لہ نقد رزبرے

تو منی زات وزاتن عبدواہ

تئی دو ابات بیر گہ کبرے

من گشت
گشتے

ٹاپ

تو جنگ ہٹ چو لیرہ ء درپے

داتگ ءے دیم گوں کل گلی وٹاں

جلن آشوپنی جُہمپ ء ملن ء

سر گوزنت ٹاپ چاکری سٹاں

پیسہ

من الالهوش رد کہیں ناگت
 سنت ۽ میل ۽ چہ زریں ہنکت
 پیسہ ۽ زگریں پوچک ۽ دربر
 واہگ ۽ جنز ۽ نابلد درور

باہوٹ ۽ وڈالی

"شے سرا شصت شا سرا پنجا
 دُرس ہے باکاڑ ۽ کتت سجا"
 ما ہما زبریں بولک ۽ زاتن
 کارپداں سستا بیار مرا پنجا
 ندر گنگ سر پہ شاگاں زندے
 بے نہیں بود پہ بوہری لجا
 خون شہیدانی گار نہ بیت شالہ
 سوب مڑایانی پہ کلہ وجا
 ٹکرمیں سہت چست کنت گوناپ
 آپش ۽ زراب و موش زرع گجا
 وش نیاتکانی دوہیاں درشم
 ہرز نہ کنت ماد سانکل ۽ کجا

رُمب

زنداں	مُباہیں	پہ	ما
بلا	طوفان	پہ	داتنگ
شپاد	پاد	کلی	توشگ
جلا	و	گرم	شپاں
			لنخیں

بامِ استال

استالِ	بام	ہماز	واست
پیرزو	چونی	بوی	بُدرِ
مہمیز	ویل	مہیل	جودی
آجو	آحرا	جوہ	اؤلا

چست و ایر

ما دستگاں کوشء زراب
 پھگل ء چوں وزم۔ ہاں
 داد و دہش ء نیادی ء
 بے چست و ایر چوں جزم ہاں

وشین حال

مبو آبرگ چرے حالا	منی برادل۔ منی لالا
مکپ یا تانی دنیا لا	بہ تند پہ وچ بکن گالا
ہنگ ز برانی بیتالا	مہند گیرانی ابپالا
مدار گوشاں پہ چہہالا	مہ بو بر جوک گوں دیوالا
نہ بے بے سوب تو شالا	مہند ما زگ مجن پالا
مراد و شادہ ء شالا	انا گت اُشکنے حالا

مرد و لگور و جنگ

چاکو اراپچار بد جاتین
 چینکس بے میار بے ننگ انت
 بندیت پنت ء الکا پین
 دروہ و حیلہ ء پارسنگ انت
 ہنگہ چہ ہکن و بہاران
 چینکس شیکل ء چون دنگ انت
 گدے گوں ریہہ ورپکاں
 شلوار ناشر ء ہفت رنگ انت
 پادا بند وتی لاک ء ترند
 مرد ء گوں لگور ء جنگ انت
 ماتیں گلزمین ہکاریت
 استال سہیل ء درنگ انت
 گندیت جاور ء الگوتاں
 چاکر بیرگہ دل ننگ انت
 حمل پل گدیں بڑنیک انت
 کانار نڈرائیں سک زنگ انت

گہرام لہرایگ انت پر شا
 پاپار و گت ء ہمنگ انت
 قمر نشگ ء مونجھا انت
 اوبادگ چیا بد رنگ انت
 چاکو ! گوں بجاہ ء سیاہیں
 پاساں چو ٹچک ء گنگ انت
 نیست ءے گواچنی سُد وسار
 ماتیک ء سریک پولنگ انت

دروت

بے دہیں زند مرادانی صباحاں چاریت
 شات ۽ منکیر کدی بندر ۽ باہوٹ نہ بیت
 پر شتمیں دست گور ۽ روت پہ تہکانیں دل ۽
 محکمیں باسک کدی تہر ۽ باہوٹ نہ بیت
 نند ۽ آماج نہ ماریت شگاناں زبری
 مہر ۽ بندگ کدی درور ۽ باہوٹ نہ بیت
 زگریں خونانی بہا دانگی زندانت شالہ
 سوگہیں رژن کدی جاور ۽ باہوٹ نہ بیت
 زرد ۽ پاہار نہ بیت سارت پہ تسلّا عنبر
 جانی ۽ دروت کدی چاکر ۽ باہوٹ نہ بیت

چيہال

جی گیابانی رتنگیں احوال
 توکل ہر ہمت ۽ توکنے گال ۽
 بستگین لانک کہ کمیت سنج انت
 بستگین گوش پہ واہ ۽ چيہال ۽

دریسو

وش نیاتکانی درکرو دریسو
 گواچن ۽ رپک انت شیکل ۽ داب ۽
 داتگین قول و بستگین پینت
 درشم انت دروہ شہ بستگین گاب ۽

بانج

سنہیں سات ء و بچمیں درہپال
 شون گیت بانج بید تچ ء تاگ ء
 کیش مہو مہر درور ء نوہ ء
 کوش زہیرانی کاریت متگ ء

بدواہی

چ میکم ء آسرا تین زندمان
 سگوست منی عمر ء مزن بہرے چ زہر
 من بد ء بدواہی ء شہ بد ء برت
 بست زپت ء زبرناک تھوان چ پپر

بژن

دلجمیں زندگیوں سوگہین سات ء
 سنت ء میل ء سرگوزگ بژن انت
 گوں ہمک قوہ ء دروری دربر
 بچک ء پھر بیرگ ء تون انت

گوارچ

من نہ کرت ہر شہ شیکل ء گوارچ ء
 تالہ ء بنہ انت دیدپان کور انت
 بے ترہ انت کہ انکل ء پیسہ
 نامی این نام گوں مردگان ہورانت

قصوٰء نازینک

وارنگین پنز شیر زال مات ء
 شیرکنین قصو بوہری نازینک
 داسپان ڈاہ ء شادبان باج ء
 شمین پچار سلہیں آدینک

مہمینز

داتگین سرچہ مہرکین رہپال
 دلجمیں نیاد بند تگ ء تاج ء؟
 چاکری جُنز ء قمری مہمینز
 سانگاں پہرمان ریدگین ساج ء؟

ٹہل

تو کنے ٹہل پہ لیکہ ء دروت ء
 من کنین پہر پہ سنت ء میل ء
 اندر ء . دزوه ء سر بر ء سنت
 آخر ء کیت سر پہ گانیل ء

تراپی ء ترنپ

وشدلیں زندمان شات ء منکیر ء
 گڈ شہ بیہار ء تراپی ء چا بڑ
 سدکین موہ ء لیکہ ء ہمبار
 جی نمیرانین آہڑ و باڑ

اوست

دؤر رگامانی کیت کدین ہارین
 من پرے وہ ۽ چنکس چمداساں
 پول گران کوش ۽ تانہی نوداں
 چے انت احوال پہ چومن این واراں
 من گنوکاں کہ شادہ ۽ کل ۽
 پہ اَنپ شکنیں حال یے ۽ ساراں
 کد براں باج کد بیاں ایمن
 جوں ۽ مستاک گوں رندی برہاراں
 جنز ۽ بندات توکل ۽ واسی
 مول مرادانی راج ۽ بوتاراں
 چاکری ملن ۽ قمری مہمیز
 پنج نہ وارت ماد شہ زبرین بیہاران

مرگِ ساہگِ

حالِ منیٰ بختِ ۛ مہ کن
 منِ زندگِ اولِ پہ واہگِ ۛ
 مولِ ۛ مرامِ منِ باہگِ
 مرگِ ۛ تہارینِ ساہگِ ۛ

پدرند

پہر مہ بند گیشِ درورِ انتِ زنگی
 اے مرامانیِ پرورِ انتِ فرزندِ
 گلاستِ منیٰ زندِ پہِ دروریِ راستی
 من نہ دیتِ شانِ ۛ ستہیںِ پدرندِ

دور

درور ء باسک شیکل ء دوزواہ
 جاور ء گندین دل منی دورانت
 من مہ بین بڑنی تو کسے عنبر
 لیکن ء پنت یے پرمن پیگور انت

دزور

شات ء گلاش لیکہ منی
 گیشین ثواب ء چے کنین
 مرگ ء نہ بیت دزور کس
 زند ء کتاب ء چے کنین

وشدلی

من شادہ ۱۰
 سہتہ ۱۰
 چے ۱۰
 سوچ ۱۰

حق

من شیکل ۱۰
 چیرمین ۱۰
 پادترپ ۱۰
 حق ۱۰

ڈاہ

ایمن انت زند ماں ہلکو ء شاکین
 اے منی ہنکین اے منی جاہ انت
 شیکل ء شین ء گلزمین تین انت
 تانکہ مندانت پیشن ء ڈاہ انت

مرگاپ ء سرچاری

پہرہ زوریک اے بزگین راج ء
 سنت ء میل آ پُنگ ء رند ء
 جون ء بندات شیردین پنج ء
 گوں مزن مری باہگ ء زند ء
 سرچاری ء مہرکین گوناپ
 دیدگیں لال ء دروت گورگند ء

سوگ

آپش ۽ لبوک ہلکو ۽ شائین
 کیش مہو آبرگ توپرے گپ ۽
 سرمروت تانکہ کدمباہ کنزت
 گیدی انت ہرنگ تہرتی ٹپ ۽

سرچار

سرگوزگ ملین شہ سر۽ شاہ
 دائمی زندانت بزگیں راج ۽
 جوزہ ۽ جنز ڈاہ ۽ بندت انت
 ہرنمیران انت برنگین باج ۽

فقیر محمد عتبر 8 فروری 1935ء ماں گرمکان، منجکورہ وادی بوت۔
آئی و نوشتہ کرتلیں کتابانی تھا: لیب و گوازی، اشکر، شوہاز رزمیہ، تاریخی لفظ،
نمیران، رژن و شہار، من پید و جتاں عقل و توار، است انت۔
فقیر محمد عتبر بلوچی اکیڈمی کوئٹہ و عزت اکیڈمی منجکورہ ہم باسک انت۔

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ